

Europa, slagveld van herinneringen

'Ijzeren deuren' van Annemieke Hendriks

Boeken - 3 juli 2009

(3 juli 2009) Twintig jaar geleden ging het Ijzeren Gordijn open. Maar oude wonden helen traag. Europa's nieuwe lidstaten zien zichzelf het liefst als slachtoffers. Annemieke Hendriks reisde voor haar boek 'Ijzeren deuren' door Midden-Europa en schrijft in *De Groene Amsterdammer* dat een gemeenschappelijke visie op het Europese verleden ver weg is.

Een Russische vrouw die in Letland leeft, krijgt van een van de stamgasten in haar literaire cafe te horen dat hij nooit bevriend kan zijn met Russen. Hij weet niet dat hij er een voor zich heeft; Een Duitse wordt in de Letse hoofdstad Riga in het gezicht gespuugd als ze zegt dat ze joods is; Een jonge Pool is stomverbaasd als hij hoort dat zijn geboortestad Kluczbork/Kreuzburg eeuwenlang Duits is geweest. Op het gymnasium had hij geleerd dat het vanouds een Poolse stad is.

Annemieke Hendriks tekende de verhalen op van families in Midden-Europa. In *De Groene Amsterdammer* schreef ze er een artikel over:

"In het brede midden van Europa, op de breukvlakken van Oost en West, wedijveren vele levenslopen met elkaar om het ergste lot. De Duitsers hebben er het fraaie woord 'Opferkonkurrenz' voor gevonden.

Wie het Derde Rijk als slachtoffer overleefde, werd nogal eens meeloper of dader onder het communisme en andersom. Nagenoeg elke familie in Europa's brede midden heeft wel daders én slachtoffers in de gelederen. Twintig jaar nadat het Ijzeren Gordijn open is gegaan, zijn die oude wonden wijd geopend, net als de verborgen archieven en de verzwegen massagraven.

Het nieuwe, verenigde Europa borrelt van miljoenen vreselijke verhalen. Daarin zijn goed en kwaad minder eenduidig vast te stellen dan wij in het Westen met elkaar hadden uitgemaakt. Wij zitten niet te wachten op die vaak heftig uitgeschreeuwde 'Opferkonkurrenz' vanuit het Oosten. Wij waren nu juist 'klaar' met dat twintigste-eeuwse verleden."

[Lees hier het hele artikel van Annemieke Hendriks in *De Groene Amsterdammer*](#)

- Annemieke Hendriks: 'Ijzeren deuren: zes families tussen Oost- en West-

Europa' (Uitgeverij Contact)

Op 29 september 2009 wordt 'Ijzeren deuren' gepresenteerd op het Duitsland Instituut Amsterdam. Gasten zijn o.a. dr. Kathinka Dittrich en prof. dr. Koos van Weringh.

Het boek is in maart in Duitsland verschenen onder de titel 'Unheile Heimat. Eine Reise zu Familien in der Mitte Europas' (Edition Körber Stiftung).

Afbeelding:

[Körber Stiftung](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2516/europa-slagveld-van-herinneringen>